№ 84. Środa 10. Kwietnia 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Obwieszczenie.

Ponieważ Dr. Franciszek Smolka zrzekł się wyboru na posła sejmowego, który padł na niego w klasie wyborczej wielkich posiadłości gruntowych w stryjskim obwodzie wyborczym, przeto rozpisuje się nowy wybór deputowanego na sejm krajowy z klasy wielkich posiadłości gruntowych w rzeczonym obwodzie wyborczym i naznacza się na ten wybór dzień 17. kwietnia r. b.

Zaczem uwiadamia się o tem panów wyborców stosownie do §. 20 ustawy wyborczej z wezwaniem, ażeby w oznaczonym dniu przystąpili w Stryju do nowego wyboru.

Z c. k. Prezydyum Namiestnictwa.

Lwów, 8. kwietnia 1861.

Sprawy krajowe.

(Zaprowadzenie jurysdykcyi władz sądowych w Siedmiogrodzie. — Sejmów otwarcie.— Program posłów morawskich. — Doniesienia z Węgier.)

Wiedeń, 7. kwietnia. Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 31. marca b. r. zezwolić na organizacyę władz sądowych w Siedmiogrodzie i przeniesienie juryzdykcyi na sądy dawniej istniejące z tym dodatkiem, że dla bezpieczeństwa własności i niezmiennego postępowania prawnych stosunków prywatnych, teraźniejsze prawa cywilne i karne dopóty obowiązywać będą, dopóki względem nich na drodze prawodawstwa nie nastąpią odpowiednie zmiany, tak żeby na miejsce mieszanych urzędów i sądów powiatowych w komitatach i dystryktach nastąpiły dawne sądy ławnicze, w dystryktach szeklerskich mniejsze sądy ławnicze, a w saskich dystryktach judykaty, w miejsce sądów obwodowych i sądu krajowego w Hermansztadzie, w komitatach i dystryktach jeneralne sedrye, w dystryktach szeklerskich tak zwane Derék-Székek, a w dystryktach saskich magistraty, — w miejsce wyższego sądu krajowego kr. tabula sądowa a odnośnie saski uniwersytet narodowy, — następnie w miejsce najwyższego trybunału sądowego i kasacyjnego, senat judycyalny kr. siedmiogrodzkiego gubernium krajowego, żeby kr. wolne miasta i miasteczka mające magistraty i własną juryzdykcyę otrzymały na powrot dawną procedurę apelacyjną i postępowanie prawne w rzeczonej procedurze instancyjnej, z zachowaniem teraźniejszych praw i porządku procesów tak cywilnych i wekslowych, jako też karnych. Przeprowadzenie tej organizacyi ma być ukończone gdzie można do 15go kwietnia b. r., ażeby w dniu tym teraźniejsze władze sądowe ustać, a nowe na ich miejsce nastąpić mogły.

— Rozporządzenie cesarskie z 26go marca 1861 względem przyjmowania wpłat w monecie brzęczącej w królestwie Lombardo-Weneckiem.

Ponieważ administracya państwa znajduje się znowu w możności pokryć potrzebę srebra w królestwie Lombardo - weneckiem, przeto po wysłuchaniu Mojej rady ministrów względem postępowania zaprowadzonego prowizorycznie rozporządzeniem Mojem z 27. grudnia 1860 postanawiam, co następuje:

§. 1. Wszystkie wpłaty odnoszące się do długu Monte i pożyczki lombardo-weneckiej z lat 1850 i 1859, jeżeli przypadają po 9. kwietnia 1861, nie będą uiszczane w banknotach z nadwyżką, lecz w monecie brzęczącej.

Depozyta, które po 1. stycznia 1861 w banknotach złożone były, mają być oprocentowane i wypłacane banknotami.

§. 2. Podatki i daniny wszelkiego rodzaju, które przypadają po 9. kwietnia 1861, jako też dodatki przeznaczone dla skarbu państwa, następnie należytości pocztowe i telegraficzne, Civelli i censi, nakoniec prawne wpłaty na fundusz krajowy, na fundusze prowincyonalne i gminne, mają być uiszczane w monecie brzęczącej. Na drugie półrocze bieżącego roku przypadający podatek gruntowy i domowy wraz z dodatkiem może jeszcze być uiszczany w połowie banknotami.

§. 3. Opłaty cła przywozowego, wywozowego i przewozowego, opłaty od wagi, pieczęci i boletów nie mogą być uiszczane kuponami procentowemi obligacyi długu państwa pożyczki lombardo-weneckiej z lat 1850 i 1859, jako też pożyczki narodowej z roku 1854, które za rok nie upadają.

§. 4. Należytości stemplowe, za sól i tytoń, jako też za marki celne należy uiszczać od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia w monecie brzęczącej.

§. 5. Postanowienia §§. 1, 2 i 3 rozporządzenia z 27. grudnia 1860 względem uzasadnionych wypłat prywatnych przestają obowiązywać z dniem 10. kwietnia 1861, a postanowienie §. 4. rzeczonego rozporządzenia pozostaje w swojej mocy dla tych tylko zobowiązań, których uzasadnienie upada pomiędzy 1. stycznia a 9. kwietnia 1861.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia poleciłem Mojemu ministrowi finansów.

Wiedeń, 26. marca 1861.

Praga, 6. kwietnia. Otwarcie sejmu nastąpiło dziś przy największym udziale ludności. Jego Excelencyę Namiestnika hrabię Forgacha witano na ulicy i za wejściem do sali sejmowej hucznemi okrzykami. Przemowy pana Namiestnika, marszałka sejmu hrabi Nostiza i jego zastępcy dr. Wauki przyjęło zgromadzenie z wielkiemi oklaskami, poczem wzniosło trzykrotny okrzyk na cześć Jego c. k. apostolskiej Mości. Po wybraniu korektorów protokołów posiedzeń zamknięto sesyę.

Berna, 6. kwietnia. Po nabożeństwie w kościele katedralnym, i gdy Jego Excelencya Namiestnik hrabia Choriński, przedstawił starostę kraju i jego zastępcę, zagaił starosta kraju hrabia Dubsky sejm treściwą mową, poczem zgromadzenie wzniosło trzykrotny okrzyk na cześć Jego c. k. Apostolskiej Mości. Ich cesarz. MM. Arcyksiążę Karol Ferdynand i Arcyksiężna Elżbieta byli obecni na tej uroczystości. Publiczność zebrała się licznie.

Grac, 6. kwietnia. Sejm krajowy otwarty dziś został w sposób uroczysty. Przedstawionego starostę kraju i jego zastępcę przyjęto z radośnemi okrzykami. Zgromadzenię wznosiło huczne okrzyki na cześć Jego c. k. Apostolskiej Mości i postawiono na porządku dziennym adres dziękczynny do Jego Mości Cesarza.

Inszpruk, 6. kwietnia. Sejmy krajowe w Tyrolu i Vorarlbergu otworzono dziś po uroczystości kościelnej. Po otwarciu tyrolskiego sejmu w Inszpruku udali się członkowie sejmu do Jego cesarzew. Mości Arcyksięcia Namiestnika z prośbą, by raczył wyrazić najuniżeńsze podziękowanie sejmu Jego c. k. Apostol. Mości. Arcyksiążę Namiestnik doręczył potem członkom sejmu cesarski dyplom z 20. października 1860.

Czerniowce, 6. kwietnia. Przed otwarciem sejmu krajowego było uroczyste nabożeństwo tak w rzymsko-katolickim, jak i w grecko-oryentalnym kościele. Potem nastąpiło otwarcie sejmu, któremu doręczony został cesarski dyplom z 20. października 1860. W końcu obrano trzy komitety do sprawdzenia wyborów.

Klagenfurt, 6. kwietnia. Dziś otwarto sejm uroczyście. Wręczono sejmowi dyplom cesarski z 20. października z. r. Potem zamiast przysięgi nastąpiło danie słowa. Następnie postanowiło zgromadzenie złożyć Jego c. k. Apostolskiej Mości najuniżeńsze podziękowanie, że w ustawie z 26. lutego b. r. raczył potwierdzić zasadę jedności państwa, i powzięło zamiar wyrazić ufność, że do otwarcia rady państwa nie zajdzie żadna zmiana wyjątkowa, któraby pośrednio lub bezpośrednio mogła zaszkodzić jedności państwa.

Salzburg, 6. kwietnia. Otwarcie sejmu zaczęło się od sumy, na której celebrował książę Arcybiskup salzburski. Byli przytomni wszyscy członkowie sejmu, wszystkie władze cywilne i wojskowe. Hr. Gourcy-Droitaumont, tymczasowy szef krajowy, wprowadził starostę krajowego i jego zastępcę. Następnie starosta krajowy zagaił posiedzenie patryotyczną mową, którą przyjęto z żywemi oklaskami, poczem na zachęcenie księcia Arcybiskupa, zabrzmiał trzechkrotny okrzyk na cześć Jego cesarskiej Mości. Wniosek deputowanego Gschnitzera względem złożenia Najjaśniejszemu Panu dziękczynnego adresu za nadanie konstytucyi, i za przywrócenie samodzielnej administracyi Salzburga, poparty mową deputowanego Peitlera przyjęto jednogłośnie. Niemniej przyjęto także wniosek Jego Excelencyi ministra Lassera, że należałoby prosić Jego cesarską Mość, aby pozwolił zwołać sejm wtedy, gdy Ich cesar. Mościom nadarzy się sposobność odwiedzić kraj, ażeby sejm mógł złożyć Im hołd całego kraju.

Lublana. 6. kwietnia. Otwarcie sejmu nastąpiło dzisiaj w sposób bardzo pomyślny.

Opawa. 6. kwietnia. Dzisiaj otwarto sejm uroczyście, a po wręczeniu ces. dyplomu z 20. października złożono komitet do zbadania wyborów, i wybrano trzech członków mających je sprawdzać i sekretarza.

Gorycya. 6. kwietnia. Dziś po sumie rozpoczął się uroczyście sejm w Gorycyi, wielokrotnemi okrzykami na cześć Jego cesarskiej Mości. Władze cywilne i wojskowe były przytomne. Publiczność zebrała się licznie.

— Większość posłów sejmu morawskiego z wielkiej posiadłości ziemskiej ogłosiła program, w którym wypowiadają niezachwiane swe przekonanie, że forma konstytucyjna państwa jest odtąd niezbędną dla rozwoju a nawet dla dalszego zabezpieczonego istnienia Austryi. Za jedyną podstawę dalszego na tej drodze rozwoju uważają statut z dnia 26. lutego 1861. Jest to kosztowny dar Jego cesarskiej Mości Pana naszego, są słowa programu, za który winni mu jesteśmy wdzięczność i poprzysięgamy niezłomną wierność. Następnie uznają konieczność silnego i lojalnego połączenia się wszystkich stanów w duchu konstytucyjnym. Program ten, określający przyszłe działanie sejmu morawskiego składa się z 17 punktów, które ściągają się tak do ogólnych spraw państwa, jako i do szczegółowych spraw Morawii, w zamiarze utrwalić dzieło konstytucyi, z wszelkiem wykluczeniem dążności wstecznych i separatystycznych.

— *Ung. Korr.* donosi, że dnia 3go b. m. na konferencyi węgierskich deputowanych sejmowych oświadczono, że Jego Excelencya judex curiae mianowany został prezydentem izby wyższej.

— *Gazeta zagrabska* pisze, co następuje: Ekscesa, których się dopuścili żołnierze pułku Arcyksięcia Stefana, zrywając krajowe kroacko-slawońsko-dalmackie herby z domu na placu Jelaczyca, gdzie się znajduje kancelarya notaryatu, dały powód do żywych rozpraw dnia 3go b. m. na posiedzeniu rady miejskiej. Uchwalono prosić JE. Bana, aby pułk, który się dopuścił rzeczonego ekscesu, był odwołany z miasta, a jeżeliby to nic dało się uczynić, aby przynajmniej żołnierze tego pułku ściągnięci byli z kwater po domach prywatnych do koszar, lub do nowego na szpital miejski przeznaczonego zabudowania, i żeby patrole nocne odbywali żołnierze innych pułków. Zarazem załączono prośbę, aby przy zarządzić się mającem śledztwie zasiadali także asesorowie wyznaczeni z rady miejskiej.

Uchwalono nadto wysłać natychmiast deputacyę do Najjaśniejszego Pana z prośbą, aby raczył wydać rozkaz odwołujący pułk Arcyksięcia Stefana z miasta, i zawiadomiono o tem telegrafem kroacko-slawońskie dykasteryum nadworne.

Rada miejska udała się in corpore do JE. Bana, który dał odpowiedź następującą: Co do wymarszu pułku z miasta nic samowładnie rozporządzić nie jest mocen, rozkaże go jednak ściągnąć natychmiast do zabudowania nowego szpitalu; zarazem oświadczył, że ręczy za spokojne zachowanie się ze strony wojska, że tego samego oczekuje jednak i po mieszkańcach miasta. Najściślejsze nakazane jest śledztwo co do ostatniego ekscesu, a o skutku rada miejska będzie zawiadomiona.

Władza krajowa budownicza uczyniła ze swej strony remonstracyę przeciw wprowadzeniu wojska do zabudowania nowego szpitalu, zaczem rada miejska delegowała z swego grona kilku członków do komisyi mieszanej, która miała się zebrać w tym przedmiocie tegoż dnia po południu.

Hiszpania.

(Stosunki z Mexykiem. — Wiadomości bieżące.)

Z Madrytu donosi *Correspondencia* pod dniem 26. marca:

Pan Saligny, poseł francuski w Mexyku, nie uznał jeszcze rządu Juareza; owszem zagroził, że zażąda zwrotu swoich paszportów, jeżeli nie odwoła dekretu, na mocy którego rości sobie pretensye rozporządzać dobrami sióstr miłosierdzia. Jako Hiszpanki stoją one od wyjazdu pana Pacheco pod francuską opieką. Dodają, że jeżliby Juarez wzbraniał się, pan Saligny zabierze z sobą siostry miłosierdzia na okręt wojenny francuski stojący w Sacrificios, a następnie, jeśliby nie uzyskał spiesznego zadosyćuczynienia, każe bombardować Veracruz.

— *Las Novedades* zapewniają, że senatorowie progresiści postanowili trzymać z rządem podczas dyskusyi względem praw administracyjnych.

— Z Madrytu d. 29. marca telegrafują:

Rząd przedłożył projekt do prawa, zezwalający na wprowadzenie 60.000 wolnych Afrykanów. Zwierzchność Hawanny bardzo to pochwala.

Następnie 31. marca:

Trzy pokolenia Kabylów korsarzy morskich wzbraniają się płacić podatek, który Marokko nałożył na nich dla uiszczenia Hiszpanii kosztów wojennych.

W Portugalii, z powodu nierównego rozdzielenia podatków zaszły niespokojności.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Jacht Królowej do Madery.)

Londyn, 4. kwietnia. Wczoraj po południu odjechała Jej Mość Królowa, a z nią Książę małżonek, książę Walii, książęta Artur i Leopold i księżniczki Alice, Helena, Luisa i Beatryx z zamku Windsor do Osborne na wyspę Whigt.

— Słychać, że dnia 14go b. m. ma wypłynąć jacht Królowej angielskiej „Wiktorya i Albert“ w towarzystwie parowca „Osborne“ do Madery, aby zabrać ztamtąd Najjaśniejszą Cesarzowę Jmć austryacką. „Wiktorya i Albert“, który, jak wiadomo, mocno był uszkodzony burzą morską podczas swej podróży do Madery, został zaopatrzony w nowe koła według poprawnego systemu. Przedwczoraj odbywano próbę na morzu. Jacht pospieszał $16^1/_4$ węzłów na godzinę.

Francya.

(Rewia. — Wiadomości bieżące. — Sprostowania.)

Paryż, 4. kwietnia. Dziś po południu wyprawił Cesarz na placu Carousse1 rewię z dywizyą jenerała Lamirault, która, jak słychać, wyrusza z Paryża do Tulonu. Ta dywizya obejmuje: 43. 49., 56. i 74. pułki liniowe i 19. batalion strzelców, które to wojska walczyły wszystkie pod Magentą i Solferino; nadto brygadę lekkiej kawaleryi, 2 bateryc piesze i jednę bateryę konną. Obok Cesarza jechał Cesarzewicz w kostiumie grenadyerskim. Wojsko wszystkie były w nowych uniformach; krótka kurtka, szerokie spodnie założone w ciżemki, białe kamasze i skórzane czaka.

— Marszałek Castellane przybył wczoraj z Lugdunu do Paryża. Do tej podróży miał go skłonić pewien dziennik szwajcarski, który utrzymywał, że jenerał Trochu posłany został do Lugdunu jako alter ego marszałka, na co Castellane zażądał wyjaśnienia z ministeryum wojny.

— Słychać, że książę Napoleon zamierza oświadczyć się na przyszłem posiedzeniu senatu bardzo dobitnie przeciw kandydaturze księcia Murata, swojego kuzyna, do południowo-włoskiego tronu.

— Jenerał Nunziante przyjechał do Paryża.

— Jak właśnie donoszą telegrafem *Monitor* mówi: Pogłoski od kilku dni obiegające względem zmian w ministeryum, nie mają żadnej podstawy.“ *Monitor* podaje notę *Constitutionnela* względem listu księcia Murata.

— *Independance Belge* przytaczając z *Monitora* zaprzeczenie pogłosek o zbliżającem się przesileniu ministeryalnem, czyni uwagę, że w ogóle pierwsze dni kwietnia dały powód do wielu zatrważających a mylnych pogłosek. Do rzędu tych wszelkiej podstawy pozbawionych wiadomości należy także pogłoska, jakoby rząd francuski za pośrednictwem p. Persigny zawarł z Rosyą układ potajemny względem podziału Turcyi; i że korpus francuski odpłynie z Tulonu, aby zająć Ankonę. Również i w przybyciu Garibaldego do Turynu nie widzi *Indépendance Belge* powodu do jakiej obawy, iż Garibaldi przyjechał tam jedynie w zamiarze wziąć udział w rozprawach parlamentu jako deputowany z miasta Neapolu. Co rozgłaszano o potajemnych werbunkach dawnych ochotników Garibaldego ściąga się jedynie do zaciągów czynionych do armii. Nikt w obecnej chwili nie myśli tworzyć osobnych pułków ochotniczych w zamiarze potajemnej wyprawy.

Włochy.

(Rozprawy w parlamencie. — Rozprawy w izbie deputowanych. — Wypadki dzienne. — Przetrząsania i aresztacye.)

Sardynia. Rozprawy parlamentu przerwane na czas wielkiejnocy otwarto na nowo 2. kwietnia. Zaczęły się w izbie deputowanych interpelacye Massariego względem Neapolu. Massari rzekł: Neapolitanie kochają Włochy jako swoją ojczyznę, ale nie cierpią autonomii; bo jeśli nie ma jedności, nie ma i szczęścia dla Włoch. Zresztą w Neapolu nie ma już reakcyi, chociaż nie ma jeszcze dobrego rządu. Na prowincyi nie ma jeszcze publicznego bezpieczeństwa, bo stary system burboński nie ustał.“ Massari wykazał potem niepodobieństwo, aby się utrzymała dłużej teraźniejsza sytuacya w południowych Włoszech; doradza wiele środków korzystnych, a między niemi zniesienie rady namiestniczej. Paternostro żałuje, że nierozważna mniejszość wywołała w Sycylii anarchyę. Amari i Crispi odpowiadają mu. Hr. Cavour miał odpowiedzieć dopiero 3go kwietnia.

— Według turyńskiej depeszy z dnia 3. kwietnia odpowiedział w izbie deputowanych minister spraw wewnętrznych p. Massali na interpelacyę Paternostry i Ricciardego, że w interpelacyi swojej przesadzili stan rzeczy we Włoszech południowych, że zapobiegnie złemu, i że względu na bezpieczeństwo publiczne pomnoży siłę zbrojną w południowych prowincyach. Skargi na urzędników nazwał minister oszczerstwem, oświadczył, że się zajmuje uzbrojeniem gwardyi narodowej, i że wszystko to, co powiedział, ściąga się także do Sycylii, zkąd na jego własny wniosek namiestnik odwołany. — Minister robót publicznych dawał objaśnienia w rzeczach kolei żelaznych, poczty i telegrafu we Włoszech południowych. Kilku deputowanych zabierało głos, rozprawy były ożywione; dalszy ich ciąg miał nastąpić dnia 4. kwietnia.

— Do medyolańskiej *Perseveranza* piszą z Turynu pod dniem 1. b. m.:

„Rząd otrzymał z różnych stron Włoch centralnych wiadomość, że wielu nierozważnych młodzieńców zamyśla przed czasem *(innanzi tempo)* zetrzeć się z Austryakami i chcą sami wywołać atak. Wiemy z pewnością, że rząd wydał surowe instrukcye, azeby

takim usiłowaniom na wszelki sposób przeszkodzić. W tej chwili, w której rząd francuski przykłada największego starania, ażeby między dworem papieskim i rządem Króla sprowadzić zgodę, a potem wieczne miasto oddać wojsku włoskiemu, mogłyby te, chociaż udaremnione usiłowania posłużyć za powód do przedłużenia okupacyi francuskiej."

W związku z temi usiłowaniami zostaje podobno zagadkowe przybycie w pobliże Rzymu czterdziestu piemonckich wozów z pakunkiem, które się tam w nocy z 29. na 30. b. m., jak mówi ich przewodnik, zabłąkały. Telegram marsylski podaje liczbę wozów nawet na 80. Obydwa zgadzaja sie w tem, że jenerał Goyon kazał natychmiast żandarmom cały ten pociąg sprowadzić na gościniec wiodący do Turynu; rząd rzymski — dodaje telegram marsylski — był względem tego wypadku bardzo oburzony.

— Dziennik *Sud* donosi, że w Palermo policya przetrzasa wiele domów nocną porą. *Unita italiana* donosi toż samo z Perugii i Orvietto. Władze piemonckie wydalają przymusowo ztamtąd do Turynu emigrantów rzymskich jako podejrzanych i niebezpiecznych, bez żadnego innego powodu. Gdy czynili o to zapytanie u władz, otrzymali krótką odpowiedź, że w Turynie jest główna siedziba rządu, i że tam dowiedzą się o swem dalszem przeznaczeniu.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Dekret względem zniesienia Towarzystwa agronomicznego. — Obwieszczenie względem duchowieństwa w królestwie. — Doniesienia z Warszawy. — Minister rezydent w Pekinie.)

Warszawa, 6. kwietnia. Dzisiejsza *Gazeta warszawska* donosi co następuje:

W Imieniu Najjaśniejszego Alexandra II. Cesarza Wszech Rosyi, Króla Polskiego, Wielkiego Księcia Finlandzkiego etc. etc. etc. *Rada Administracyjna Królestwa.*

Towarzystwo rolnicze w Królestwie Polskiem, ustanowione w jedynym celu podniesienia rolnictwa, przez położenie jakie w czasach ostatnich pomimo ustawy swej przybrało, dzisiejszym okolicznościom nie jest odpowiednie, z tego więc powodu, za szczególnem upoważnieniem Jego ces. król. Mości stanowi:

Art. 1. Towarzystwo rolnicze, ustanowione ukazem z dnia 12. (24) listopada 1857 r. rozwiązuje się.

Art. 2. Komisya rządowa spraw wewnętrznych przedstawi do wyższego zatwierdzenia projekt urządzenia w różnych miejscach Królestwa zebrań (komicyów) rolniczych.

Art. 3. Remanent kasy Towarzystwa, przeniesiony będzie jako depozyt do banku polskiego, dla zwrotu komu z prawa należy.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku praw zamieszczone być ma, komisyi rządowej spraw wewnętrznych poleca się.

Namiestnik, jenerał-adjutant (pod.) Książę *Gorczakow.*

P. O. dyrektora głównego prezydującego w komisyi rządowej spraw wewnętrznych, (podp.) Jenerał-major, *Gecewicz.*

Sekretarz stanu przy radzie administracyjnej (podp.) *J. Karnicki.*

— W dniu wczorajszym odbyła się w ratuszu miejskim, pod przewodnictwem prezydenta miasta, instalacya obywateli powołanych do utworzenia tymczasowej *rady mumicypalnej miasta stołecznego Warszawy.*

— Z polecenia dyrektora głównego prezydującego w komisyi rządowej wyznań religijnych i oświecenia publicznego, podaje się do wiadomości, co następuje: Jeden z pasterzów dyecezyi uczynił do duchowieństwa swojego odezwę, ażeby duchowni, *jako przewodnicy ludu, w naukach religijnych, mianowicie przy trybunale pokuty, starali się wpływać na uspokojenie umysłów, oraz na obudzenie zaufania w sprawiedliwość władz krajowych.*

Odezwę tę zarządzający dyecezyą przesłał, jak wypadało, komisyi rządowej spraw wewnętrznych i duchownych.

Ten sam pasterz, w kilkanaście dni poźniej, odezwą powtórną, dotąd przez niego rządowi na drodze właściwej nie nadesłaną, oznajmił duchowieństwu swojemu, iż *Szlachta nasza, na tegorocznem zebraniu się rolniczem w Warszawie, jednozgodnie uchwaliła świetny akt uwłaszczenia,* i wezwał toż duchowieństwo, aby *odpierało krzywdę, jaką obywatelom ziemskim czynią nasi nieprzyjaciele, wmawiając, że nie szlachta lecz rząd gruntami szlacheckiemi włościan udarował,* co tenże zwierzchnik dyecezyi, *przy trybunale Sakramentu pokuty, w obecnym czasie spełnianej,* ludowi ogłosić polecił.

W tym samym duchu postępując, niektórzy plebani, pod wpływem niektórych korespondentów i członków towarzystwa rolniczego, odczytali z ambon ludowi wiejskiemu przygotowane przez towarzystwo rolnicze ogłoszenie, po którego już rozpoznaniu i usunięciu przez rząd, jako nie właściwego, dyrektor główny rozesłał duchowieństwu całemu do spiesznej publikacyi z ambon, obwieszczenie swe z d. 19. (31) marca, stan rzeczy co do oczynszowania i stopniowego skupu czynszu, ludowi wiejskiemu wedle prawdy i słuszności objaśniające.

Tymczasem, przez odczytywanie z ambon nieupoważnionego ogłoszenia, wynikły nieporządki w niektórych gminach kraju, a mianowicie w dobrach Międzyrzec, gdzie wedle otrzymanych urzędowych raportów, niespokojności te wszczęły się skutkiem mylnie zrozumianej odezwy Towarzystwa rolniczego, odczytanej rolnikom w pierwszy dzień Wielkiejnocy, w kościele parafialnym, przez miejscowego proboszcza.

Od pomienionego zarządcy dyecezyi bliższe wyjaśnienia są teraz oczekiwane.

Zachowując należną duchowieństwu swobodę co do spraw kościoła, oraz odróżniając postępowanie jednego zwierzchnika dyecezyi. od poważnego zachowania się znacznej większości naszego duchowieństwa, władza nie będzie obojętna na niczyje przywłaszczenia w sprawach krajowych.

— *Gazeta szląska* donosi, że znaczenie przypisywane niektórym ustępom manifestu cesarskiego w Warszawie, sprawiło tam wzburzenie umysłów. Straż obywatelska uczuła się tem dotknięta i zaledwo z trudnością zdołała wymódz na niej delegacya, aby pozostała czynna aż do wieczora dn. 1. b. m. Pomocnik ministra sekretarza stanu dla spraw Królestwa Polskiego p. Platonow, który przybył dnia 30. marca do Warszawy znany tu już był dawniej, piastował dłuższy czas wysokie urzędy w Polsce i był ogólnie lubiony dla swej łagodności i przychylności ku Polakom. Misya jego obecna nie ściąga się wprost do reform. Dodany do pomocy księciu namiestnikowi ma tylko służyć za pośrednika w odnoszeniu się do Cesarza, jako dobrze obznajomiony zarówno z usposobieniem Cesarza jak z położeniem kraju.

Petersburg, 29go marca. Posunięty niedawno na pułkownika artyleryi flügel-adjutant Cesarza Ballusek, mianowany jest cesarsko-rosyjskim ministrem-rezydentem w Pekinie. Jest on synem byłego przybocznego lekarza Eugieniusza księcia Wirtemberskiego, który wystąpiwszy jako jenerał z służby rosyjskiej, przebywał aż do śmierci w swojej majętności odległej ośm mil od Wrocławia. Ballussek jest przeto z urodzenia Szlązak. Wychowany był w korpusie kadetów rosyjskich.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Nieotrzymawszy dziś *Gazety wiedeńskiej* podajemy wiadomości telegraficzne z wiedeńskiego dziennika *Ost-Deutsche Post.*

Kalisz, 6. kwietnia. Delegacya mieszczan utrzymuje porządek. Urządzono straż obywatelską. Wojsko zachowuje się biernie. Nielubiony naczelnik wziął dymisyę. Inne miasta pousuwały z urzędu burmistrzów niepopularnych.

Paryż, 7go kwietnia. *Patrie* zaprzecza pogłosce, jakoby wysłano cztery okręta liniowe do Syryi.

Neapol, 6. kwietnia. Książę Cazarielo uwięziony, iż odkryto tajemną korespondencyę między nim a Królem Franciszkiem II. Uwięziono także członków komitetu burbońskiego.

Rozchodzi się pogłoska, że odkryto wielkie sprzysiężenie.

Turyn, 6. kwietnia. *Opinione* zaprzecza pogłoskom o przymusowej pożyczce. Na wczorajszem posiedzeniu izby deputowanych wstrzymali się niektórzy deputowani od głosowania nad wnioskiem porządku dziennego Torearsy, iż nie ma w niem wyraźnie oznaczonej myśli rychłego zjednoczenia Włoch. Minister spraw wewnętrznych, nie zgadzając się z wnioskiem porządku dziennego strony lewej, przychylił się do wniosku Torearsy, jako najprostszego z uwaga, że rząd przyjmie i inne warunki orzeczone w porządku dziennym większości, tak jakby były zawarte w wniosku Torearsy.

Medyolan, 7. kwietnia. Piszą z Turynu do *Perseveranzy*: Wiadomości z Paryża potwierdzają, że Cesarz Napoleon dał zapewnienie Papieżowi, że pozostawi jeszcze czas jakiś swe wojsko w Rzymie. Wiadomość ta sprawiła powszechnie wielkie wrażenie. Wszyscy oczekują odpowiedzi Cavoura na interpelacyę Vacci ściągającej się do sprawy rzymskiej, w przyszły wtorek w senacie. Słychać, że Garibaldi zamierza interpelować Cavoura w sprawie weneckiej. Garibaldi powołał Ninona Bixio jak najspieszniej z Paryża. Cialdini odmówił przyjąć posadę cywilnego i wojennego gubernatora Sycylii.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 7. i 8. kwietnia 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum	Stan po wietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7 god zrana	324.70	+ 3.9	80 6	północny	sł.	pochmurno
2 god. po poł.	324 77	+ 6 0	77.0	„	„	deszcz
10 god. wiecz.	325 26	+ 2.8	89.1	półn.-zach.	„	„
Ilość deszczu 1.‴39						
7. god. zrana	326.04	+ 2 7	90.9	półn.-zach.	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	326.87	+ 4.7	72 3	„	„	„
10. god. wiecz.	328 26	+ 1.8	78.3	północny	„	„

TEATR.

Dziś na scenie polskiej: **„Więźniowie Carowej,“** komedya w dwóch aktach z francuskiego p. Bayard przełożona przez Jakóba Antoniewicza. Poczem nastąpi komedya ze spiewami z francuskiego **„Rataplan mały dobosz.“**

Jutro na scenie niem.: **„Rubens w Madrycie,“** komedya w 5 aktach Karoliny Birch Pfeifer.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Witzthum de Eckstacz Leon, z Algieryi.
Hotel europejski: Junker Romuald, z Michlinowa.
Hotel Kuhna: Papara Wład., z Nuhawy.
Pod tygrysa: Schäfer Edw., c. k. prz. pow., z Glinian.
Zajazd Krynickiego: Pfanhauser Dominik, z Świdna.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. kwietnia.

PP.: Wiśniewski Ignacy, do Hrycowiec. — Kozicki Teofil, do Dobromila. — Papara Henryk, do Zubowmostów. — Komarnicki Bol., do Sasowa. — Hr. Łoś August, do Werchraty.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 9. kwietnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 75.15. Metaliki po 5% za 100 zł 63.40; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.— ; Węgier —.—. Galicyi —.— ; Bukowiny —.— ; Akcye Banku narodowego sztuka 697.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 157.30; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Srebro za 100 zł. południ. niemieck. waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 151.25. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 7.14. dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—. Srebro 150.25.

Kurs lwowski.

Dnia 9. kwietnia.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	7	1	7	9
Dukat cesarski	„ „	7	5	7	13
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	12	16	12	29
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	24	2	37
Talar pruski	„ „	2	24	2	26
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	81	80	82	60
„ „ „ m. k. za 100 złr.	bez kuponów	85	92	86	72
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	154	75	156	25
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	61	37	62	20
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	74	78	75	45

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 9. kwietnia.

	Instytut kupuje zł.	Instytut kupuje c.	Instytut sprzedaje zł.	Instytut sprzedaje c.	Za kupon wypada zł.	Za kupon wypada c.
Dawne prócz kuponów 100 po w. a.	86	10	86	94	1	14 8/9
Nowe „ „ 100 „ „	82	—	82	80	1	6 8/9

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 6. kwietnia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	57.—	57.25
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	75.50	75.60
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	75.—	75 20
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	63 75	64.—
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	64 40	64 60
dtto. „ 4½%	53 50	53.75
dtto. „ 4%	48 —	48.50
dtto. „ 3%	36 .50	37—
dtto. „ 2½%	32 —	33.—
dtto. „ 1%	12 40	12 60
Przez. do wylos. z r. 1839	106.—	106.50
„ 1854	84 25	84 50
„ 1860	80 75	81.—
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł	83.—	83.50
Renty Como po 42 lir. aus.	15.50	16 —
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	61 —	62.—
„ 4½%	52 50	53.—
„ 4%	47.—	48 —
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	40.—	41.—
„ 3%	41 —	42.—
„ 2½%	—.—	40.—
„ 2¼%	33.—	35.—
„ 2%	30 —	32.—
„ 1¾%	27.—	28.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	61.—	62 —
„ 4½%	52 50	53.—
„ 4%	47.—	48 —

B. Krajów koronnych. Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi	88.—	88.50
Wyż. Aust. i Salb	87.—	87.50
Czech	89.50	90.—
Morawii	85 50	86 —
Szlaska	85.—	85 50
Styryi	84 50	85.—
Tyrolu	97.—	99.—
Kar., Krainy. i Wyb.	88.—	89.—
Węgier	63.25	64.25

Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł.	pien.	towar
Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	62 —	63.—
Galicyi	61 75	62 25
Siedmiogr. i Bukow.	60 —	61.—
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—
Wen. pożyczka z r. 1859	89 —	90.50
Dług Tyrolu po 5%	61.—	62.—
„ 4%	47.—	48.—
„ 3½%	40.—	41.—
Dług Salcburga „ 3%	35.—	36.—
„ 2½%	30.50	31.—
Dług Krainy „ 2%	24.—	25.—
„ 1¾%	20.—	21.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar
po 3% za 100 zł.	20.—	21.—
„ 2½% za 100 zł.	17.—	18.—
„ 2¼% za 100 zł.	16.—	17.—
„ 2% za 100 zł.	14.—	15.—
„ 1¾% za 100 zł.	11.—	12.—

3. Akcye.

	pien.	towar
Banku nar.	696. —	698 —
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	156 50	156 60
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	560 —	562.—
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	1978	1980.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	276 50	277.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	183 —	183.50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	104 75	105.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 140 zł. (70%)	187.—	188.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 140 zł. (70%)	155 —	155 50
Kol. Preszb.-Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	19.—	21.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m.k	75.—	80.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł m. k.	660.—	665.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	135.—	137.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.		
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	108.—	110.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	411.—	412.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	148.—	175.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	385.—	390.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	380.—	385.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	102.—	103 —
10 „ 5%	97.—	98 —
przeznacz. do los. po 5%	90 —	90 50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99.50	100.—
przez. do los. po 5%	86.25	86 50
Gal. Tow. kred. po 4%	86.50	—.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	95 25	95.50
detto detto w srebrze uproc za 100 zł. w. a.	106 90	107.15
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	150.50	151 —
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	98.—	99.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	146.50	147.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	79.50	80.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	98.50	99.50
Lloyda za 100 zł.	83. —	83.50

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	114 25	114.50
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	100.—	100.50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	125.—	126.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	35.—	35.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	92.—	93.—
Salma „ 40 „ „	37.—	37 50
Palfiego „ 40 „ „	36.—	36.50
Clarego „ 40 „ „	35.—	35.50
St. Genois „ 40 „ „	36 25	36 75
Windischgrätza 20 zł. „	22.—	22.50
Waldsteina 20 „ „	26.—	26 50
Keglevicha 10 „ „	15.75	16 25

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	128 —	128.—
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	128 25	128 50
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	112 75	113.—
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	150 50	151.—
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	59 55	59 70
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

Dukaty ces. men.	7 zł.	11 c.
dtto. pełnej wagi	7 „	10 „
Korona	20 „	75 „
20frankówka	12 „	02 „
Rosyjski impery.	12 „	32 „
Talar związkowy	2 „	25 „
Srebro	149 zł	75 c.
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

(Fałszerze monety.) Urząd powiatowy w Strakonitz dostawił sądowi obwodowemu w Pisek bandę fałszerzy monety złożoną z sześciu osób. Podobny los spotkał także pewnego rusznikarza z Budweisu, który wyrabiał matryce do fałszywych sztuk sześciokrajcarowych. Dowiadujemy się pisze „Gaz. wied.," że ci ludzie już od dawna prowadzili swoje rzemiosło. Dziwić się przecież należy, że przytem tak mało jest w obiegu sztuk sześciokrajcarowych. Pomiędzy ukrytemi ma być wiele fałszywych. Z uwięzionych fałszerzów jeden jest bezżenny, reszta pięciu, żonaci.

(Konskrypcya w Anglii.) W tym miesiącu nastąpi siódme obliczenie ludności (konskrybcya) w Anglii. Do każdego domu przesyłane będą formularze, w które się wpisuje imię, nazwisko, płeć, wiek, wyszczególnienie czy żonaty lub bezżenny, tudzież stan lub profesyę; 30.441 wyznaczonych na to urzędników odbierać będą formularze dnia 8. kwietnia z każdego domu w Anglii i Walii. W przypadku, jeżli mieszkańcy nie umieją pisać, wpisują urzędnicy sami wymienione szczegóły. W taki sam sposób jak w Anglii odbędzie się konskrybcya w Szkocyi, Irlandyi i Australii. Departament zajmujący się konskrybcyą ogłosił 25. marca memoryał, który wykazuje korzyści z obliczenia ludności i zawiera niejedno ważne podanie o tym przedmiocie. Pierwsza konskrybcya w Anglii nastąpiła za ministeryum Pitta w roku 1801. Byłto rok, w którym wykonano unię z Irlandyą, rok odznaczony głodem i krwawą wojną z Francyą. Pięćdziesiąt lat przedtem, w roku 1751, podawano liczbę mieszkańców Anglii na 7,392.000 dusz. Byłto czas, w którym zaczęły kwitnąć fabryki i wzrastała ludność miast wielkich. Lecz zaczęto także wynosić się z kraju i nie zbywało na wyludnionych włościach. Wówczas utrzymywał dr. Price, że się liczba mieszkańców w kraju zmniejszyła. To wywołało między uczonymi, długie spory z których w końcu wyniknęła konskrybcya z roku 1801. Wypadek jej okazał liczbę ludności 10,917.000 dusz w samej Anglii, a więcej niż 16.000.000 dusz w Anglii i Irlandyi. Byłato zwycięska odpowiedź na obawę tych, którzy na zmniejszanie się angielskiej ludności narzekali. Pomimo wojny, jak okazuje druga konskrybcya, powiększała się ludność co 10 lat aż do roku 1841 o 2 - 3,000 000 dusz. Wtem nadszedł czas ogromnego wychodźtwa, głód przerzedził ludność Irlandyi, a cholera stała się panującą w kraju. A jednak w dziesięciu latach od 1841—1851 wzrosła ludność Anglii o 2,308.000, a chociaż ludność Irlandyi się zmniejszyła, połączone królestwo liczyło jednak w roku 1851 nie mniej jak 27,724.000 dusz. Odtąd zaszły znowu wielkie wychodźtwa, a przytem i cholera nie spoczywała. Ato i powiększyła się liczba małżeństw, liczba porodów przewyższa liczbę przypadków śmierci, a w skutek tego, że się chwycono środków, które pomocne są zdrowiu, zmniejszyła się śmiertelność w miastach. Wojsko liczące 30.441 ludzi opłacane jest za swą posługę. Znajdują się między niem ludzie, co należą do tak zwanych ukształconych stanów, jako to lekarze i t. p., którzy ze względu na dobro powszechne poświęcają się temu urzędowi. Na właściciela domu, który się wzbrania dać żądane objaśnienie, można na mocy aktu parlamentowego nałożyć pieniężną karę 5 funtów sztr. W roku 1851 nadeszły od więcej niż 4,000.000 właścicieli domów doniesienia w należytej formie, i ani na jeden przypadek nie zasądzono pieniężnej kary.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.